



מדריך פעמונים לשמירה על יציבות כלכלית


פעמונים
מגלים אחריות

שלום לכם,

הוכחתם לעצמכם שאתם מסוגלים!

אנחנו מעריכים שבזכות תהליך הליווי האינטנסיבי שעברתם עם המלווה שלכם / הקורס הדיגיטלי, מטעם ארגון פעמונים - אתם ישנים יותר טוב, יותר רגועים, יותר שלמים עם עצמכם, וגם הזוגיות והקשר עם בני המשפחה השתפרו. למרות העליות, המורדות והאתגרים צלחתם אותו. כעת, אתם לקראת סיומו.

בשלב זה נביט קדימה. אל 'החיים שאחרי פעמונים'.

לשם כך אנחנו מעניקים לכם את 'המדריך של פעמונים לשמירה על יציבות כלכלית' במדריך תמצאו מענה לשאלות רבות בנוגע להתנהלות בשגרת חיים מאוזנת, עם הרבה פחות מאמץ מזה שנדרשתם להפגין לאורך תהליך הליווי. עדיין תידרשו להשאיר את היד על הדופק – לנהל ולבצע בקרות, אך המאמץ היומיומי שיידרש מכם יהיה פחות בהרבה.

לשמירה על יציבות כלכלית כדרך חיים, תדרשו להקדיש:

45	30	15
דק'	דק'	דק'
בשנה	בחודש	בשבוע

משפחת פעמונים

הכנה מוקדמת

למעבר
לעמוד

- בנו מסלול חיים ליציבות כלכלית 5-7
- חסכו קופה לשעת חירום 8
- בנו טבלת ריכוז נכסים 8
- חיו ממה שיש 9
- קבעו דייט חודשי ושנתי ולבקרות 9
- ארגנו את הניירת הכלכלית וסמנו תזכורות לאירועים ומועדים 9
- קבעו את מועדי החיוב לאחר ההכנסה 10-11
- הגדירו סף תחתון רישי - קו צהוב 11

בקרה שבועית | 15 דקות

- בדקו את חשבונות העו"ש בבנק 13

בקרה חודשית | 30 דקות

- בדקו את פירוט כרטיסי אשראי 15
- בדקו את פירוט החשבונות לתשלום 15
- בדקו את תלוש משכורת 15
- זהו וטפלו בנורות אדומות 16

בקרה שנתית | 45 דקות

- בדקו את הפנסיה והביטוחים 18
- עדכנו וסמנו את אירועי מסלול החיים 19
- עקבו אחרי טבלת ריכוז הנכסים 19

התמודדות במשבר

- התמודדות עם נפילות ומשברים 21

בכל שלב תוכלו
לחזור לתוכן העניינים

הכנה מקדימה

עלינו לקחת בחשבון **שינויים שצפויים להתרחש** במסגרת התכנית לחיים כלכליים מאוזנים, אחרת התכנית שלנו עלולה להיכשל. חשוב להדגיש שלא מדובר בשינויים בלתי צפויים. איך להתמודד עם שינויים בלתי צפויים שמובילים למשבר? ראו [בעמוד 21](#) - 'משברים כלכליים'.

מילות המפתח הן 'תכנון מראש'

נתכנן תכנית כלכלית ארוכת טווח הלוקחת בחשבון תחנות במסלול החיים העתידי שלכם, נגדיר את התמורות והשינויים הצפויים ונתכן בהתאם. נזהה אירועים שצפויים להשפיע על התקציב המשפחתי, נמפה אותם על ציר הזמן ונעריך את השפעתם הכלכלית. לתהליך זה אנו קוראים "**מסלול החיים**" והוא ישמש עבורכם כעוגן תכנון תקציב ארוך טווח. נלמד כעת כיצד לבצע כל אחד מהשלבים.

שלב 1 | זיהוי ומיפוי אירועים צפויים

1 | דמיינו את השנים הקרובות של כל אחד מבני המשפחה

ציינו לעצמכם נקודות בעלות משמעות תקציבית. לדוגמא: התחלה או סיום של צהרון, חגיגת בר/בת מצוה, הוצאת רישיון נהיגה, לימודים באקדמיה וכדומה.

2 | הישבו על אירועים שתרצו שיתרחשו

מדובר באירועים שלא יקרו בהכרח, אך נרצה לקיימם. באירועים האלו נכלול את "החלומות" שלנו, לדוגמא: שדרוג המטבח, הרחבת הדירה, הטיול הגדול וכדומה. הוסיפו אותם לרשימה של מסלול החיים כדי לעזור להפוך את החלומות למציאות.

3 | הישבו אילו אירועים בעלי השפעה כלכלית עשויים להתרחש בשנים הקרובות

ציינו לעצמכם נקודות בעלות משמעות תקציבית. לדוגמא: הרחבת המשפחה, החלפת מכונת הכביסה שכנראה לא 'תסחוב' יותר משנתיים נוספות, סיום משכנתה וכדומה.

4 | קחו בחשבון אירועים בלתי מתוכננים

אירועים שאנחנו לא יודעים היום לנקוב בשמם ובמידת ההשפעה הכלכלית שלהם, אבל הם עלולים לקרות וכדאי שניערך גם אליהם. הגדירו לצורך זה אירוע בשם "קופה לשעת חירום" והוסיפו גם אותו לרשימת מסלול החיים.

דוגמאות לאירועים שיש לקחת בחשבון:

אירועים משפחתיים ואישיים	אירועים כלכליים
<ul style="list-style-type: none"> לידה מעבר למסגרת חינוכית חדשה חגיגות בר/בת מצווה לימודי נהיגה חתונה מעבר דירה עזרה לילדים הבוגרים 	<ul style="list-style-type: none"> החלפה או רכישת מכשיר / רהיט משמעותי (מטבח, רכב, סלון ועוד) שינוי בהחזר חוב – התחלה או הגדלת החזר עליית שכר צפויה או עבודה נוספת התחלה/סיום/שינוי בתשלום משכנתה התחלת / סיום הפרשה לתכנית חיסכון ירידה בשכר (שבתון, חל"ת ועוד) הפסקת עבודה זמנית קבלת/הפחתת קצבאות יציאה לפנסיה

שימו לב: חלק מהאירועים יגדילו את ההוצאות או יקטינו את ההכנסות שלכם, להם נקרא **אירועים שיכבידו על התקציב**, בעוד שחלק מהאירועים יקטינו את ההוצאות או יגדילו את ההכנסות שלכם, להם נקרא **אירועים שיקלו על התקציב**. אירועים שיכבידו על התקציב הם אירועים שיחייבו אותנו להקצות חלק מהתקציב למימושם, לדוגמא: הוצאת רישיון נהיגה או החלפת המטבח. לעומתם, אירועים שיקלו על התקציב יהיו אירועים שיפנו לנו כסף למטרות אחרות. לדוגמא: סיום חוב כלשהו, מעבר ממטפלת לגן עירייה, סיום תשלום משכנתא ועוד.

מסלול החיים הוא מאוד דינמי - כל אחד מהאירועים יכול להוות אירוע מקטין או מגדיל הוצאות למשל, חיסכון לחתונה יגדיל את ההוצאות ולאחר החגיגה 'יתפנה' מקור לתקציב נוסף. דוגמא נוספת – מעבר ילד/ה למסגרת חדשה יכול להקטין הוצאות (למשל מעבר לגן עירוני מטיפול פרטני עם מטפלת) או להגדיל הוצאות (למשל תחילת לימודים אקדמאיים). היזהרו מפנטזיות סביב אירועים שיגדילו את ההכנסה – לדוגמא: אם אינכם בטוחים שתקבלו העלאה, אל תיקחו אותה בחשבון עד שהיא תהיה וודאית.

שלב 2 | כלי לבניית מסלול החיים

בנינו עבורכם כלי לבניית מסלול החיים, שמוטמע בתכנת האקסל. למעבר לכלי [לחצו כאן](#).

לכלי מסלול החיים 4 גיליונות:

1. הזנת אירועים – הזינו בגיליון זה את האירועים שזיהיתם כאירועים עתידיים בעלי משמעויות כלכליות, אליהם תרצו להיערך כלכלית.
2. מסלול החיים – האירועים שהזנתם בטבלה של גיליון "הזנת נתונים" יופיע בגיליון זה באופן אוטומטי. בחלק זה תדרשו לכתוב את ההוצאות, ההכנסות, החזר החובות והיתרה שלכם לבנק, והכלי יחשב עבורכם את יתרתכם באופן אוטומטי, בהתאם להוצאות העתידיות.
3. גרפים – בגיליון זה תוכלו לראות ביטוי ויזואלי של המצב המוצג בגיליון "מסלול החיים"
4. מה אפשר לעשות – בחלק זה תקבלו הכוונה בנוגע לדרכי הפתרון האפשריות במצבים בהם ההוצאות העתידיות שלכם עלולות להביא אתכם ליתרה שלילית.

לסרטון הדרכה מפורט אודות השימוש בכלי מסלול החיים - [לחצו כאן](#)

חסכו חיסכון שגובהו לפחות 3 חודשי משכורת

נרצה לחסוך חיסכון זה למטרת רגעי משבר ואירועים לא מתוכננים. מדובר בסכום שעלינו להשאיר זמין למשיכה בהתראה של חודש להתמודדות עם משברים כלכליים. נציע בעמוד הבא פתרונות שיעכבו אתכם מלהשתמש בחיסכון זה למטרות אחרות.

מה לעשות כדי לשמור את הקופה לשעת חירום, ולא להתפתות להשתמש בה למטרות אחרות?

1. הצמידו לחיסכון שם שיזכיר לכם את מטרתו. לדוגמא: "לא לגעת אלא במקרה חירום!"
 2. לפני שאתם משתמשים בחיסכון זה, שאלו את עצמכם:
 - האם זאת הוצאה הכרחית? כלומר האם מדובר משהו שאנחנו **באמת צריכים** או משהו שאנחנו רוצים?
 - האם ניתן לגייס את סכום הכסף הדרוש להוצאה בשוטף?
- במידה ואחרי בחינה מעמיקה והפעלת שיקול דעת הגעתם למסקנה שמדובר בשימוש ראוי לחיסכון זה, עשו זאת בלב שלם וללא נקיפות מצפון. הלא בדיוק לשם כך צברתם את החיסכון הזה.

כמו כן, הקפידו על שני דברים:

1. אל תוציאו אוטומטית את כל החיסכון הצבור – השתמשו רק בהתאם לצורך שלכם.
2. לאחר שתתגברו על המשבר, תכננו מחדש כיצד תשלימו בחזרה את הסכום המקורי של החיסכון.

בנו טבלה לריכוז נכסים

בנו טבלה שמרכזת רשימה מפורטת של כל החיסכונות שלכם והנכסים שברשותכם. לשם כך, תוכלו להיעזר ב**תיק ריכוז הנכסים** שלנו.

הרווחתם את הכסף – נהדר. השתמשו בו בתבונה לדברים שתכננתם. טרם הרווחתם את הכסף – חכו עד שיצטבר.

• אל תוציאו יותר ממה שכבר צברתם

• אל תיקחו הלוואות צרכניות

• אל תמשכנו את העתיד שלכם למען הנאות ההווה

בכדי להימנע מהוצאות מיותרות - תכננו קדימה, השוו מחירים, חפשו חלופות, הבחינו בין צריך לרוצה, שימו גבולות, הגדירו יעדים וזכו להצלחות קטנות, תגלו מה עוזר לכם ומה הדרך הנכונה ביותר עבורכם.

קבעו דייט חודשי ושנתי לעריכת הבקורות

• אל תסמכו על זה שתמצאו את הזמן בין לבין

• שריינו את הזמן ביומן

• בחרו פרק זמן בשעות שקטות כשהילדים לא מפריעים

הסכימו ביניכם על חלוקת תפקידים, למשל: מי בודק את העו"ש, חיובי האשראי ותלושי השכר. מי בוחן את דוחות הפנסיה, תכניות החיסכון וכדומה. בנוסף, החליטו מי משלם את החשבונות ומי מתייק מסמכים. שתפו בממצאים ובהתלבטויות.

ארגנו את הניירות הכלכלית וסמנו תזכורות לאירועים ומועדים

• אירועי מסלול החיים – סמנו מידי שנה את אירועי מסלול החיים המתוכננים להגיע על מנת שתזכרו לעשות את השינויים התקציביים הנדרשים.

• מועדי סיום התקשרות עם ספקים - הכניסו תזכורות ביומן חודש לפני סיום תקופת התקשרות עם ספקים. למשל: סיום תכנית הסלולר, סיום שנה ללא חיוב דמי כרטיס אשראי ועוד. כשמגיעה התזכורת, בדקו את האפשרויות העומדות לרשותכם, והודיעו לספק מבעוד מועד על החלטתכם.

• ארגנו ניירת כלכלית – לא כל מכתב מהבנק צריך לשמור, וגם את אלו שנשמור, כנראה שנוכל לזרוק אחרי מספר שנים. למדו על ההמלצות של פעמונים לארגון חכם של המסמכים הכלכליים. הניירת הכלכלית יכולה להיות מאורגנת בקלסרים או בתיקיות במחשב. העיקר שיעמוד לרשותכם המידע הרלוונטי להתנהלותכם הכלכלית, באופן מסודר ונגיש.

אנחנו כבר יודעים שעל "מינוס" משלמים ביוקר. באופן עקרוני, אם ממוצע ההכנסות החודשי גבוה ממוצע ההוצאות, אין סיבה שתהיו במינוס. ובכל זאת, אתם עלולים למצוא את עצמכם במינוס לזמן לא מבוטל מידי חודש. הסיבה העיקרית היא שהחיובים וההפרשות החודשיות, יורדות לפני שההכנסות החודשיות מתקבלות.

ניתן דוגמא:

לפניכם תדפיס עו"ש של אדם שמרוויח 6,500 ₪, וממוצע חיובי האשראי שלו הוא 5,350 ₪. לכאורה – המצב מצוין, לא? הוא חוסך בכל חודש כ-1,200 ₪

למרות זאת, **כאשר מועדי החיוב לא מתוזמנים עם מועדי ההכנסה,**

הוא נמצא במינוס על בסיס חודשי, כמו בדוגמא הבאה:

יתרה	סך	מועד	סטטוס
2,300 ₪	6,500 ₪	10 / 11	משכורת (בירוק)
4,200 -	5,500 ₪	01 / 11	חיוב אשראי (כתום)
1,300 ₪	6,500 ₪	10 / 10	משכורת (בירוק)
5,200 -	5,200 ₪	01 / 10	חיוב אשראי (כתום)

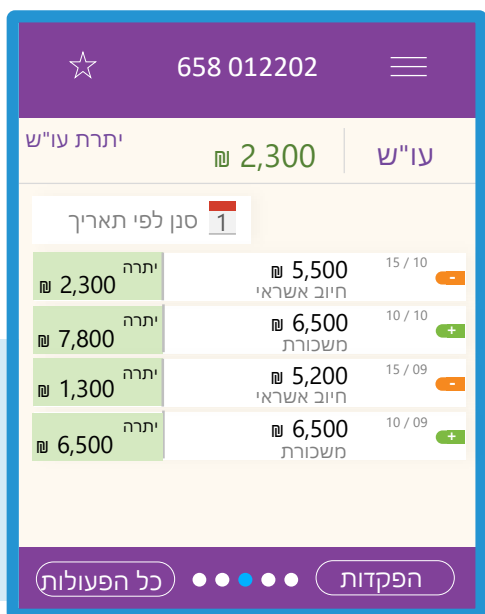
כניסה מיותרת למינוס מידי חודש!

ניתן לראות בדוגמה של תדפיס העו"ש משמאל, שמועד חיוב האשראי הוא ב-1 לחודש, בעוד שמועד כניסת המשכורת ב-10 לחודש. זה מוביל לכך שבכל חודש ישנם 10 ימים בהם קיים מינוס בחשבון.

לעומת זאת, כאשר מועדי החיוב

מסונכרנים עם מועדי ההכנסה,

הוא נמצא בפלוס באופן תמידי, כמו בדוגמא בעמוד הבא:



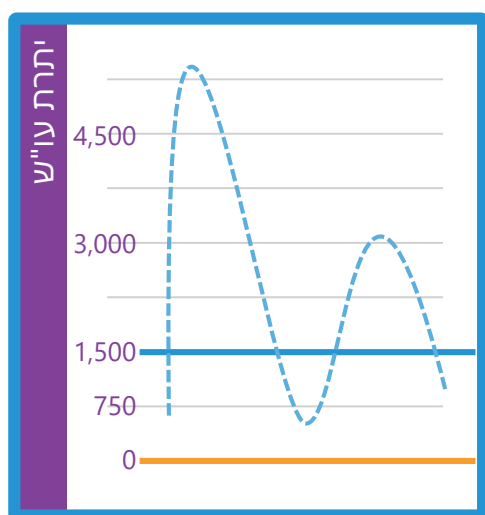
ניתן לראות בתדפיס העו"ש שלפנינו שמועד כניסת המשכורת הוא ב-10 לחודש, בעוד שמועד חיובי האשראי ב-15 לחודש. זה מוביל לכך שבכל חודש ישנם 10 ימים בהם קיימת יתרה חיובית מספקת, שיכולה 'לספוג' את החיובים ועדיין להישאר בפלוס!

ב-2 הדוגמאות ניתן לראות צבירה ממוצעת של 1200 ₪ בחודש, אך **תיאום מועדי החיוב וההכנסה יכולים ליצור הבדל משמעותי במצב היתרה בחשבון.**

ולבסוף, עכבו את ההפרשה לחיסכון, למועד בו ישנה יתרה מספקת בחשבון. באופן כזה יתרת העו"ש החיובית תלך ותגדל מידי חודש.

הגדירו סף תחתון אישי

הגדירו סף תחתון שסכומו שווה לפחות ל-10% מההוצאה החודשית הממוצעת. לדוגמא: עבור הוצאה חודשית ממוצעת של 15,000 ₪, סף היתרה התחתון שיוגדר יהיה 1,500 ₪. באופן כזה, לא תכנסו למינוס, אלא לטווח שבין 0 ל-10% שהגדרתם.



ניתן להדגים זאת באמצעות השרטוט משמאל:

במילים אחרות, אל תמהרו להעביר את כל הכספים שצברתם לחיסכון או לסמנו למטרה כלשהי, צרו לעצמכם מעין מסגרת אשראי משלכם בגובה הסף שהגדרתם, קו צהוב שיהווה מרווח ביטחון מהמינוס. כאשר תתנהלו ביציבות סביב הסף התחתון, תוכלו לבטל לחלוטין את מסגרת האשראי ובכך גם לחסוך את עמלת הקצאת האשראי.

חשוב לציין שאם תזדקקו באופן נקודתי להקצאת מסגרת אשראי מהבנק, תוכלו תמיד לבקש הקצאה כזו ושוב לבטל אותה לאחר זמן, כשלא יהיה בה עוד צורך.

בקרה שבועית

15 דקות

אנחנו יודעים שרישום ובקרה יומיומית הם אתגר גדול, תובעני ושוחק, שקשה להתמיד בו לאורך זמן. יחד עם זאת, רישום כל הוצאה והכנסה, קטנה כגדולה ובחינתה מול התקציב המתוכנן, זה הוא צורך חשוב בהפנמה של חיים לפי תקציב בדרך ליציבות הכלכלית שלכם.

אז מה אנחנו ממליצים?

העיקרון המנחה הוא - עומק הבקרה כעומק היתרה

ככל שהיתרה החיובית בעו"ש גדולה יותר ומרווח הביטחון גדול יותר – תזדקקו לפחות ופחות השקעה בבקרה ובוודאי שאפשר יהיה לוותר על רישום כל פעולה ופעולה. בתחילת הדרך תשקיעו ברישום ובקרה מדוקדקים, ובהתאם לשלבים המפורטים להלן תעברו לבקרה השבועית.

שלב 1 | **אם...**

- אתם מאוזנים בשלושת החודשים האחרונים, כלומר: ההוצאות נמוכות מההכנסות, כולל החזרי חובות וצבירת הסכומים הנדרשים לפי [מסלול החיים](#) (אם יש, אם לא – זה הזמן לבנות!).
- יצרתם את [סף תחתון אישי](#) משלכם.

שלב 2 | **אז...**

תוכלו להתחיל לערוך בקרה כללית יותר.

מהי בקרה כללית ברמה השבועית - חשבונות עו"ש בבנק:

- היכנסו פעם בשבוע** לכל חשבון עו"ש שברשותכם.
- עברו במהירות** על התנועות:
 - וודאו שהיתרה חיובית
 - וודאו שהתנועות מוכרות לכם
 - וודאו שהסכומים בהתאם לצפיותיכם
- אם זיהיתם משהו לא מוכר או לא צפוי**, סמנו לעצמכם לברר את העניין.

בקרה חודשית 30 דקות

אם אתם מאוזנים כלכלית, תוכלו לערוך מספר בדיקות קצרות בתדירות חודשית. בדיקות אלו נועדו להשאיר אתכם בעניינים ובמעקב אחרי המצב הכלכלי שלכם.

א. בדקו את פירוט החיובים בכרטיסי האשראי לאחר החיוב החודשי:

1. **ודאו** שכל החיובים מוכרים לכם ושהסכומים נכונים
2. **בדקו** התאמה בין סך החיובים בכרטיסי האשראי לחשבון העו"ש
3. **בררו** מול חברת האשראי תנועות לא צפויות
- **מומלץ מאד** לשמור במהלך החודש קבלות מעסקאות באשראי ובבדיקה החודשית להשוות את הקבלות לחיובים

ב. בדקו את החשבונות שלכם: חשמל, מים, ארנונה, גז, טלפון, כבלים ועוד:

1. **ודאו** שהסכום מתאים לציפיותיכם
2. **בדקו** מול הספק חיובים חריגים
3. **השוו** את הסכום לתשלום מהחשבונית לסכום החיוב בכרטיסי האשראי

ג. קראו את תלוש המשכורת, ובדקו שלא נפלו בו טעויות:

שכירים:

1. **וודאו** שהתשלומים והניכויים תואמים לציפיותיכם (כולל הפרשות לפנסיה)
2. **בדקו** ששכר הנטו הרשום בתלוש תואם לסכום שנכנס בפועל לחשבון העו"ש
3. **בדקו** מול המעביד אם ישנם דברים שנראים לכם לא תקינים

עצמאיים:

- **זכרו שחשוב להקפיד** על הפרדה מלאה בין חשבון העסק לחשבון הבית
- **העבירו** את "המשכורת" מחשבון העסק לחשבון הבית, תוך קיזוז הפרשים של הוצאות מעורבות

חודש: סבר לחודש 12/2014 תאריך: 22/01/2015		חתי: 939517744 מספר האשראי: 000000000		חברת: 1000 - סטנטיס מספר חשבון: 0 סוג חשבון: 0	
פרטים אישיים מספר חשבון: 0001 מספר חשבונית: 0 מספר חשבונית: 0018.00 תאריך: 01/03/2014		פרטים חשבונית מספר חשבונית: 0 מספר חשבונית: 000 מספר חשבונית: 000		פרטים חשבונית מספר חשבונית: 000 מספר חשבונית: 000000000	
הוצאות מספר חשבונית: 47.07 מספר חשבונית: 290.17 מספר חשבונית: 360.73 מספר חשבונית: 385.00		הכנסות מספר חשבונית: 7000.00 מספר חשבונית: 1758.03		הכנסות מספר חשבונית: 1500.00 מספר חשבונית: 128.70	
סך הכל מספר חשבונית: 1082.97		סך הכל מספר חשבונית: 9158.03		סך הכל מספר חשבונית: 128.70	
הוצאות מספר חשבונית: 8075.06		הכנסות מספר חשבונית: 300.00 מספר חשבונית: 200.00		הכנסות מספר חשבונית: 500.00	
סך הכל מספר חשבונית: 7575.06		סך הכל מספר חשבונית: 500.00		סך הכל מספר חשבונית: 500.00	

עבדתם קשה כדי להגיע ליציבות כלכלית, אך כשממשיכים לנוע מפסגת ההר ישנן עליות ומורדות בדרך. כדי להימנע מנפילה לבורות, עליכם לגלות ערנות ולזהות מגמות ירידה כבר בכניסה לעמק.

מהי נורה אדומה?

שלושה חודשים **שאינם רצופים**
של חוסר איזון כלכלי (בחצי שנה האחרונה)

או

שלושה חודשים **רצופים**
של חוסר איזון כלכלי

מה הכוונה חוסר איזון כלכלי? אם יתרת העו"ש נמצאת בירידה מחודש לחודש, או שהייתה ירידה חדה לכיוון המינוס או ל**סף התחתון** שהגדרתם.

איך נטפל בנורות אדומות?

1. ניתוח הסיבות למגמת הירידה: הבנת הסיבה לבעיה, היא כבר חצי הדרך לפתרון. ברגע שתהיו מודעים לשינוי שהתרחש בחודשים האלו, תוכלו לדעת מה לתקן. נדרש מכם הרבה יושר פנימי בשלב זה. אל תחפשו הסברים ותירוצים למה אי אפשר היה אחרת, אלא חישבו מה ניתן לעשות מרגע זה והלאה.

2. הגדרת מידת הבקרה הנדרשת:

ייתכן מאד שכתוצאה מניתוח הסיבות למגמת הירידה תגיעו למסקנה שצריך לחזור לבקרה הדוקה יותר. אולי אפילו לקיים בקרה הדוקה באופן זמני - רישום של כל פעולה ופעולה, זה טבעי לחלוטין. זכרו שאתם כבר יודעים לעשות את זה ושמדובר במאמץ זמני עד שתתייצבו מחדש. אפשרות אחרת היא לנהל בקרה מפורטת רק על סעיף אחד או סעיפים ספורים שהם מקור הבעיה. כך הרישום יהיה תובעני פחות וממוקד יותר לתחומים הדורשים חיזוק.

בקרה שנתית 45 דקות

א. בדקו האם התרחשו שינויים / צפויים להתרחש שינויים

שינויים, התרחשו בשנה האחרונה / צפויים להתרחש בשנה הקרובה, המשפיעים על תכנית הפנסיה שלכם. אילו שינויים עשויים להשפיע על תכנית הפנסיה?

- **שינויים אישיים** - חתונה, גירושין, לידה, רכישת נכס ועוד
- **שינויים תעסוקתיים** - עבודה חדשה, עליית שכר ועוד
- **שינויים חיצוניים** - רפורמות בשוק ההון, שינויי תקנון ועוד

ב. בחנו האם לשינוי יש השלכות בהקשר פנסיוני וביטוחי

אם כן, בדקו האם תוכלו לעבור למסלול שמתאים יותר לצרכים שלכם. אם אינכם מרגישים בקיאים מספיק בפרטים, התייעצו עם איש מקצוע. הגיעו מוכנים לפגישת הייעוץ וודאו שאתם מבינים את ההמלצות. אל תתביישו לשאול.

ג. ערכו "סגירת פינות"

ודאו שכל הכספים שהופרשו אכן הגיעו ליעדם, על ידכם ו/או על ידי המעסיק.

- **השוו את דמי הניהול** שאתם משלמים ביחס לאחרים. ניתן לעשות בדיקה זו באמצעות השוואה של דמי הניהול שאתם משלמים ודמי הניהול הממוצעים המופיעים בדו"ח רבעוני ושנתי.
- **בדקו שהכיסוי הביטוחי** המיועד לכם עונה על הצורך, מצד אחד לא מועט מידי ומצד שני לא מוגזם או מיותר.

• **אם אינכם בטוחים** אלו תכניות פנסיוניות יש לכם ו/או אלו ביטוחים יש לכם, היכנסו [למסלוקה הפנסיונית](#) ו/או [להר הביטוח](#) בהתאם.

• **במידה ואתם לקראת פרישה** – זה הזמן לקבל החלטות וחלקן בלתי הפיכות. לכן, כדאי מאד שתתייעצו עם איש מקצוע בנושא.

להעשרה: ראו גם [איך לקרוא את הדוח השנתי של הפנסיה?](#) מתוך האתר של משרד האוצר.

ב. עדכנו את מסלול החיים

תכננו שנה נוספת במסלול החיים, למשל – אם בניתם מסלול ל-10 שנים משנת 2020 עד 2030, בשנת 2021 בדקו את המסלול המתוכנן, עדכנו אותו במידת הצורך והוסיפו את האירועים לשנת 2031. בנוסף, תסמנו ביומן (כדאי לעשות תזכורת!) את האירועים הקרובים הצפויים, כך שתוכלו להיערך להם ולעשות את השינויים התקציביים הנדרשים.

ג. עדכנו את טבלת ריכוז הנכסים

החזיקו טבלה מרכזת ובה רשימה מפורטת של כל החיסכון שלכם והנכסים שברשותכם. תוכלו להיעזר ב**תיק ריכוז הנכסים** שלנו. אחת לשנה או כאשר תקבלו דוחות תקופתיים רלוונטיים, עדכנו את הטבלה בהתאם.

התמודדות עם נפילות ומשברים

מעבר לנפילות קטנות, החיים עלולים להציב בפנינו אירועים בלתי מתוכננים עם השפעה כלכלית משמעותית; אובדן מקום עבודה, מחלה קשה ואתגרים גדולים אחרים. משבר כזה הוא סכנה אמיתית - אם לא תתעשתו ותתמודדו עם הקושי, תאבדו חלק גדול מההישגים הכלכליים שכל-כך עמלתם להשיגם, ותתקשו מאד לחזור ליציבות כלכלית. אנחנו ממליצים לנקוט בפעולות הבאות:

שלב 1 | הפעילו את מנגנוני ההגנה

זה הזמן להשתמש בהגנות שיצרתם לעצמכם: הסף התחתון האישי יסייע למתן את ירידת היתרה מתחת לקו המינוס, ויגן עליכם מריביות מיותרות. כמו כן, זה בדיוק הזמן להשתמש בקופה לשעת חירום, השתמשו בה בתבונה ובהדרגה. ההגנות אולי לא ייתנו מענה מלא, אבל בוודאי יקלו על הקושי.

שלב 2 | הדקו את הבקרה

התגייסו לתהליך בקרה הדוק באופן זמני עד שתתגברו על המשבר - סמנו לעצמכם במה תוכלו להצטמצם עד שהמשבר יחלוף וערכו רישום ובקרה מדוקדקים לעמידה ביעדי הצמצום.

שלב 3 | הגדירו מחדש את יעדי החסכונות

אם התחלתם לחסוך לאירועי 'מסלול החיים', ייתכן שכדאי להשתמש בחלקם עבור פתרון המשבר במקום מטרתם המקורית. ערכו סדרי עדיפויות בין חסכונותיכם ושקלו להשתמש באלו שבעדיפות נמוכה יותר. לדוגמא: אולי תדחו את החלפת הרכב ותסבו את הכסף לפתרון המשבר או שתחליטו לצמצם בתקציב של אירוע מתוכנן ולהשתמש בשאר התקציב שתוכנן וכבר חסכתם לטובת פתרון המשבר.

שלב 4 | הגדילו את ההכנסה

זה הזמן לחשוב על תוספת הכנסה, גם אם זמנית. אולי הגיע הזמן לבקש העלאת שכר או לחפש עבודות נוספות או מתגמלות יותר. זכרו שהגדלת הכנסה היא בדרך כלל נעימה יותר מצמצום בהוצאות או משימוש בחסכונות. זכרו גם שלא בהכרח מדובר על עבודה קבועה. יתכן מאד שתספיק תוספת הכנסה זמנית, עד שתחזרו ליציבות כלכלית.

שלב 5 | במידת הצורך, קחו הלוואה חכמה

אם הצעדים הקודמים אינם מספיקים, שיקלו לקחת הלוואה חכמה לטווח קצר. מה זה אומר חכמה? אתם כבר יודעים שלקחת הלוואה ללא יכולת החזר אינה פתרון, לכן עשו זאת רק אחרי בחינה מעמיקה של יכולת החזר. אחרת, הימנעו מהצעד הזה.



מדריך פעמונים לשמירה על יציבות כלכלית


פעמונים

מגלים אחריות